

Załącznik nr 4 do umowy MEiN/2022/DWEW/252

**Studia podyplomowe w zakresie metodyki
wspomagania komunikacji językowej uczniów**

Spis treści

Rozdział 1. Charakterystyka ramowego programu studiów	3
1.1. Ramowy opis	3
1.2. Cel studiów	3
1. 3. Adresaci studiów	5
Rozdział 2. Profil kompetencyjny absolwenta studiów (sylwetka absolwenta)	6
2.1. Rola i zadania specjalistów w zakresie wspomagania komunikacji językowej uczniów	6
Rozdział 3. Ramowe efekty uczenia się	9
Rozdział 4. Program studiów	18
4.1. Ramowy program kształcenia	18
4.2. Program studiów z siatką godzinową i punktami ECTS	18
4.4. Podział modułowy programu studiów	22
Moduł I. Zagadnienia teoretyczne	22
Moduł II. Zagadnienia metodyczne	23
Moduł III. Zagadnienia praktyczne	24

Rozdział 1. Charakterystyka ramowego programu studiów

1.1. Ramowy opis

Nazwa studiów: Studia podyplomowe w zakresie metodyki wspomaganie komunikacji językowej uczniów

1. Typ studiów: podyplomowe
2. Charakter studiów: doskonalące
3. Forma studiów: niestacjonarny
4. Liczba semestrów/ liczba punktów ECTS/ liczba godzin: **2/36/210**
5. Przyporządkowanie do obszaru/ obszarów kształcenia: obszar nauk społecznych
6. Wskazanie dziedzin nauki/sztuki i dyscyplin naukowych/artystycznych, do których odnoszą się efekty uczenia: pedagogika, logopedia, językoznawstwo, psychologia.
7. Wymagania wstępne/oczekiwane kompetencje kandydata: poziom 6.

1.2. Cel studiów

Studia podyplomowe w zakresie metodyki wspomaganie komunikacji językowej uczniów mają charakter studiów uzupełniających i doskonalących umiejętności zawodowe nauczycieli pracujących na różnych etapach edukacji. Ich celem jest wyposażenie słuchaczy w aktualną wiedzę teoretyczną i metodyczną oraz dostarczenie im możliwości wypracowania umiejętności praktycznych, koniecznych do kierowania procesem rozwoju językowego dzieci i młodzieży dotkniętych trudnościami spowodowanymi przez uszkodzenia słuchu i opóźnienia rozwoju mowy. Część metodyczno-praktyczna studiów ma charakter warsztatowy i jest połączona z badaniami

pedagogicznymi w działaniu, prowadzonymi przez słuchaczy we współpracy z prowadzącymi zajęcia. Zajęcia na studium będą prowadzi specjaliści pracujący w ośrodkach naukowych i edukacyjnych w Polsce.

Studia podyplomowe w zakresie metodyki wspomagania komunikacji językowej uczniów są odpowiedzią na pilne zapotrzebowanie szkół, zwłaszcza włączających oraz integracyjnych, na kompetentnych specjalistów, którzy potrafią sprostać nowym postaciom specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci i młodzieży z uszkodzeniami narządu słuchu, opóźnieniami rozwoju mowy, deficytami kompetencji i sprawności językowych, trudnościami w uczeniu się czytania i pisanie oraz wynikającymi z nich deficytami rozwoju poznawczego i trudnościami w nauce. Zapotrzebowanie to pojawiło się w wyniku korzystnych przemian w zakresie wczesnego wykrywania uszkodzeń słuchu i zaburzeń rozwoju mowy oraz postępowania audiologicznego (protezowania, implantacji) i logopedycznego (wczesnej terapii logopedycznej). Specjalne potrzeby tej grupy dzieci i młodzieży w wieku przedszkolnym i szkolnym zmieniły się w ciągu kilku ostatnich lat w porównaniu z okresem wcześniejszym. Zarówno ich możliwości rozwojowe, jak i oczekiwania rodziców i aspiracje samych uczniów są znacznie większe. Jednocześnie zaś na świecie i w Polsce nastąpił znaczący przyrost wiedzy w dziedzinach nauk zajmujących się problematyką przyswajania i uczenia się języków oraz edukacji dzieci młodzieży z uszkodzeniami słuchu i opóźnieniami rozwoju mowy.

Uczniowie z uszkodzeniami słuchu i opóźnieniami rozwoju mowy potrzebują specjalnego postępowania wychowawczego i dydaktycznego, które pozwoli każdemu z nich wypracować indywidualną strategię poznawania języka ojczystego, zmniejszyć deficyt rozwoju językowego, przezwyciężyć barierę komunikacyjną w środowisku społecznym i uchronić się przed marginalizacją. **Celem studiów podyplomowych** jest przygotowanie specjalistów dysponujących wiedzą i umiejętnościami z zakresu metodyki wychowania językowego i nauczania języka polskiego, opartymi na współczesnych osiągnięciach lingwistyki, glottodydaktyki i pedagogiki specjalnej, umożliwiającymi prowadzenie zindywidualizowanego, zgodnego ze specjalnymi potrzebami poszczególnych osób

postępowania zaradczego wobec trudności, terapeutycznego w sytuacjach występowania zaburzeń oraz wychowawczego i dydaktycznego.

Ważnym celem studiów jest wymiana doświadczeń nauczycieli oraz przeprowadzenie zespołowych badań pedagogicznych w działaniu. Celem tych badań jest nie tylko uczenie się działania pedagogicznego opartego na samodzielnie prowadzonych badaniach, ale również wypracowanie kompletu wypróbowanych narzędzi do diagnozowania specjalnych indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów z uszkodzeniami słuchu i opóźnieniami przyswajania języka, wdrożenie standardu diagnozy słyszenia funkcjonalnego, a następnie opracowanie serii pakietów dydaktycznych, zawierających przykładowe indywidualne programy rozwijania idiolektu ucznia oraz pomocnicze materiały dydaktyczne służące do jego realizacji.

1. 3. Adresaci studiów

Studia adresowane są do nauczycieli (pracujących z trzema grupami wiekowymi uczniów, na trzech etapach nauczania), którzy nauczają języka polskiego lub innych przedmiotów, w ramach których aktywnie wykorzystują język polski w celu przekazywania wiedzy oraz do specjalistów współpracujących z nauczycielami w organizacji wsparcia procesu wychowawczego i edukacyjnego uczniów z zaburzeniami komunikacji językowej:

1. Nauczycieli wychowania przedszkolnego - pedagogów i pedagogów specjalnych pracujących z dziećmi w wieku przedszkolnym;
2. Nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej – pedagogów i pedagogów specjalnych pracujących z dziećmi w wieku wczesnoszkolnym;

3. Nauczycieli przedmiotów, a szczególnie nauczycieli języka polskiego, pracujących w szkołach podstawowych;
4. Nauczycieli przedmiotów, a szczególnie nauczycieli języka polskiego, pracujących w szkołach stopnia średniego;
5. Nauczycieli wspomagających i asystentów ucznia;
6. Logopedów, psychologów i pedagogów szkolnych współpracujących z nauczycielami w diagnozowaniu potrzeb ucznia, wyznaczaniu wspierających działań wychowawczych i edukacyjnych oraz w realizacji wyznaczonego planu wychowawczo-edukacyjnego i okresowej ewaluacji postępów ucznia.

Część teoretyczna programu studiów będzie realizowana dla wszystkich grup nauczycieli wspólnie, natomiast część metodyczno-warsztatowa – w mniejszych zespołach. Wskazane jest, aby uczestnikami studiów były zespoły nauczycieli pracujący w poszczególnych szkołach, w porozumieniu z kierownictwem szkół (w celu zorganizowania harmonijnej współpracy w części badawczej programu). Możliwe jest również uczestnictwo indywidualnych nauczycieli.

Rozdział 2. Profil kompetencyjny absolwenta studiów (sylwetka absolwenta)

2.1. Rola i zadania specjalistów w zakresie wspomagania komunikacji językowej uczniów

Absolwenci zdobywają umiejętności w zakresie udzielania skutecznego wsparcia dzieciom i uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zakresie słyszenia, rozumienia, mówienia, czytania i pisania oraz kompetencji i sprawności językowych. Potrzeby takie występują u ponad 30% dzieci i uczniów, a mianowicie dzieci i uczniów:

- z uszkodzeniami narządu słuchu,
- z opóźnieniami rozwoju mowy,
- z niedokształceniem mowy o typie afazji,
- z zaburzeniami czynności językowych charakterystycznych dla autyzmu,
- z wadami wymowy,
- z jękaniem i gielkotem,
- z deficytami kompetencji i sprawności językowych u dzieci z rodzin wielojęzycznych i wychowujących się w środowiskach wielojęzycznych,
- z trudnościami językowymi dzieci z rodzin posługujących się kodem ograniczonym,
- słyszających dzieci niesłyszających rodziców (CODA),
- uczniów z trudnościami w uczeniu się czytania i pisania,
- uczniów z dysleksją, czyli specyficznymi trudnościami w czytaniu.

Coraz większe zapotrzebowanie na doskonalenie metodyki nauczania w tym zakresie powstaje w wyniku korzystnych przemian w dziedzinie wczesnego wykrywania uszkodzeń słuchu i zaburzeń rozwoju mowy oraz postępowania audiologicznego (protezowania, implantacji) i logopedycznego (wczesnej terapii logopedycznej). Specjalne potrzeby tych grup dzieci i młodzieży w wieku przedszkolnym i szkolnym zmieniły się w ciągu kilku ostatnich lat w porównaniu z okresem wcześniejszym. Zarówno ich możliwości rozwojowe, jak i oczekiwania rodziców i aspiracje samych uczniów są znacznie większe. Jednocześnie zaś na świecie i w Polsce

nastąpił znaczący przyrost wiedzy w dziedzinach nauk zajmujących się problematyką przyswajania i uczenia się języków oraz edukacji dzieci młodzieży z uszkodzeniami słuchu i opóźnieniami rozwoju i zaburzeniami mowy.

Uczniowie z uszkodzeniami słuchu i opóźnieniami rozwoju mowy potrzebują specjalnego postępowania wychowawczego i dydaktycznego, które pozwoli każdemu z nich wypracować indywidualną strategię poznawania języka ojczystego, zmniejszyć deficyt rozwoju językowego, przezwyciężyć barierę komunikacyjną w środowisku społecznym i uchronić się przed marginalizacją.

Rozdział 3. Ramowe efekty uczenia się

Opis efektów uczenia się i odniesienie do charakterystyk Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego wraz z określeniem sposobów ich weryfikacji.

Obszar uczenia się: Poziom 6

Symbol	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk polskiej ramy kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 6\7	Sposoby weryfikacji uczenia się
	Wiedza: absolwent zna i rozumie		
K_W01	W zaawansowanym zakresie biologiczne, psychologiczne, społeczne, lingwistyczne, filozoficzne i teologiczne (ontologiczne, antropologiczne, aksjologiczne) podstawy kształcenia i wychowania;	P6S_WG1	EGZAMINY, ZALICZENIA USTNE I PISEMNE NA OCENĘ

K_W02	konceptje rehabilitacji, edukacji, resocjalizacji, terapii osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, rozumie różnorodne uwarunkowania procesów socjalizacji, wychowania, nauczania-uczenia się;	P6S_WG2	EGZAMINY, ZALICZENIA USTNE I PISEMNE NA OCENĘ
K_W03	zasady projektowania i prowadzenia badań w pedagogice specjalnej, a w szczególności zna metody badań stosowanych w naukach humanistycznych i społecznych oraz rozumie postulat wieloparadygmatyczności;	P6S_WG2	EGZAMINY, ZALICZENIA USTNE I PISEMNE NA OCENĘ
K_W04	zasady i normy etyczne obowiązujące w rehabilitacji, edukacji, terapii osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz w projektowaniu i realizacji badań w zakresie pedagogiki specjalnej;	P6S_WK1, P6S_WK2	EGZAMINY, ZALICZENIA USTNE I PISEMNE NA OCENĘ
K_W05	współczesne podejścia i przepisy prawa wobec problemów osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi (podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia) i	P6S_WK1	EGZAMINY, ZALICZENIA USTNE I PISEMNE NA OCENĘ

	wynikających z nich nowych form edukacji/ pomocy/ wsparcia; założenia systemu kształcenia specjalnego w kontekście systemu kształcenia powszechnego;		
K_W06	zasady organizacji i metodyki pracy z osobami ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w szczególności modele współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami, rodzicami i opiekunami osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi (zgodnie z wybraną specjalnością);	P6S_WK2	EGZAMINY, ZALICZENIA USTNE I PISEMNE NA OCENĘ
K_W07	zasady efektywnego posługiwania się narządem głosu oraz normy związane z kulturą języka polskiego oraz zasady komunikowania się z osobami ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, używania języka uniwersalnego, uniwersalnych środków komunikowania się oraz metod wspomagających mowę i alternatywnych metod komunikowania się;	P6S_WK2	EGZAMINY, ZALICZENIA USTNE I PISEMNE NA OCENĘ

K_W08	współczesne technologie wspomagające funkcjonowanie, komunikowanie się oraz nauczanie i uczenie się uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnym;	P6S_WK2	EGZAMINY, ZALICZENIA USTNE I PISEMNE NA OCENĘ
K_W09	zasady ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego;	P6S_WK2	EGZAMINY, ZALICZENIA USTNE I PISEMNE NA OCENĘ
	Umiejętności: absolwent potrafi		
K_U01	wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy problemów rehabilitacyjnych, edukacyjnych, opiekuńczych, terapeutycznych, pomocowych;	P6S_UW1	RAPORTY Z BADAŃ W DZIAŁANIU, KARTY PRACY, SCENARIUSZE ZAJĘĆ, PREZENTACJA UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH
K_U02	wnikliwie obserwować, rozpoznawać, interpretować, wyszukiwać i przetwarzać informacje na temat procesów i zjawisk społecznych, interpretować je z punktu widzenia problemów edukacyjnych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu pedagogiki specjalnej, w tym przepisów prawa oświatowego i	P6S_UW1	RAPORTY Z BADAŃ W DZIAŁANIU, KARTY PRACY, SCENARIUSZE ZAJĘĆ, PREZENTACJA UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH

	innych nauk społecznych oraz humanistycznych i medycznych;		
K_U03	projektować badania w działaniu wykorzystując wiedzę z zakresu metodologii badań w obrębie wybranej subdyscypliny pedagogiki specjalnej oraz współpracować z członkami zespołów badawczych;	P6S_UW3, P6S_UO2	RAPORTY Z BADAŃ W DZIAŁANIU, KARTY PRACY, SCENARIUSZE ZAJĘĆ, PREZENTACJA UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH
K_U04	wykonać zaawansowaną diagnozę, oceniać złożone sytuacje rehabilitacyjne, edukacyjne, terapeutyczne, resocjalizacyjne oraz projektować i przeprowadzać zajęcia ze znajomością metodyki pracy z osobami ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi;	P6S_UW3, P6S_UO1	RAPORTY Z BADAŃ W DZIAŁANIU, KARTY PRACY, SCENARIUSZE ZAJĘĆ, PREZENTACJA UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH
K_U05	projektować autorskie, oryginalne rozwiązania złożonych problemów pedagogicznych i prognozować przebieg ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki planowanych działań w określonych obszarach praktycznych;		RAPORTY Z BADAŃ W DZIAŁANIU, KARTY PRACY, SCENARIUSZE ZAJĘĆ, PREZENTACJA UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH
K_U06	komunikować się w języku polskim i obcym w sposób spełniający wymagania norm językowych,	P6S_UK	RAPORTY Z BADAŃ W DZIAŁANIU, KARTY PRACY, SCENARIUSZE ZAJĘĆ,

	<p>efektywnie korzystać z głosu oraz skutecznie komunikować się w sposób spełniający wymagania norm językowych z różnymi specjalistami, jak i z osobami z poza grona specjalistów; dostosowywać metody i środki komunikacji wspomagającej i alternatywnej do możliwości osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi;</p>		<p>PREZENTACJA UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH</p>
K_U07	<p>korzystać ze współczesnych technologii wspomagających funkcjonowanie, komunikowanie się oraz nauczanie i uczenie się osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi; korzystać z nowoczesnych programów i rozwiązań technologicznych w celu doboru źródeł, metod i narzędzi niezbędnych do kompleksowej analizy i interpretacji problemów edukacyjnych i wychowawczych;</p>	P6S_UK	<p>RAPORTY Z BADAŃ W DZIAŁANIU, KARTY PRACY, SCENARIUSZE ZAJĘĆ, PREZENTACJA UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH</p>
K_U08	<p>inicjować działania wychowawczo-edukacyjne zindywidualizowane, dostosowane pod względem metod i treści do specyfiki funkcjonowania osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i</p>	P6S_UG	<p>RAPORTY Z BADAŃ W DZIAŁANIU, KARTY PRACY, SCENARIUSZE ZAJĘĆ,</p>

	<p>edukacyjnymi, wdrażać efektywne programy zwiększające ich umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne oraz poprawiające ich aktywność i integrację społeczną, dokonywać ewaluacji zajęć w grupie zróżnicowanej;</p>		<p>PREZENTACJA UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH</p>
K_U09	<p>planować pracę nad własnym rozwojem oraz rozwojem uczestników procesów edukacyjno-wychowawczych; wspierać samodzielność innych w zdobywaniu wiedzy; inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie;</p>	P6S_UU	<p>RAPORTY Z BADAŃ W DZIAŁANIU, KARTY PRACY, SCENARIUSZE ZAJĘĆ, PREZENTACJA UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH</p>
	<p>Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do</p>		
K_K01	<p>oceny w sposób krytyczny odbieranych treści, precyzyjnego wyrażania odrębnego stanowiska, odpowiedzialnej i samokrytycznej oceny siebie oraz zespołów i organizacji, w których uczestniczy, do zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemów;</p>	<p>P6(7)S_KK Oceny / krytyczne podejście P6S_KK</p>	<p>RAPORT AKTYWNOŚCI W DYSKUSJACH, DZIAŁANIACH EDUKACYJNYCH, SERWIS LEARNING</p>

K_K02	otwartości, dialogu i komunikowania się z osobami ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi;	P6(7)S_KO Odpowiedzialność / wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego P6S_KO	RAPORT AKTYWNOŚCI W DYSKUSJACH, DZIAŁANIACH EDUKACYJNYCH, SERWIS LEARNING
K_K03	dostrzegania ludzkich problemów, aktywnego podejmowania działań na rzecz środowiska społecznego z przekonaniem o sensie wartości i potrzebie podejmowanych działań oraz odpowiedzialności za podjęte zobowiązania;	P6S_KO	RAPORT AKTYWNOŚCI W DYSKUSJACH, DZIAŁANIACH EDUKACYJNYCH, SERWIS LEARNING
K_K04	wrażliwości i otwartości na problemy z obszaru wspierania edukacji dzieci ze SPE;	P6(7)S_KR Rola zawodowa / niezależność i rozwój etosu P6S_KR	RAPORT AKTYWNOŚCI W DYSKUSJACH, DZIAŁANIACH EDUKACYJNYCH, SERWIS LEARNING
K_K05	poszanowania kultury języka polskiego, wypowiedania się o dziedzictwie kulturowym regionu, kraju, Europy i świata;	P6S_KR	RAPORT AKTYWNOŚCI W DYSKUSJACH, DZIAŁANIACH EDUKACYJNYCH, SERWIS LEARNING

K_K06	przestrzegania zasad etyki i profesjonalizmu w środowisku pracy, podejmowania działań w zakresie samorozwoju, odpowiedzialnego przygotowania się do pracy, podejmowania decyzji, uwzględniając ich skutki wobec środowiska, dla dobra którego działa.	P6S_KR	RAPORT AKTYWNOŚCI W DYSKUSJACH, DZIAŁANIACH EDUKACYJNYCH, SERWIS LEARNING
-------	---	--------	---

Rozdział 4. Program studiów

4.1. Ramowy program kształcenia

Ramowy program kształcenia obejmuje łącznie 210 godzin, w tym :

- a) przygotowanie merytoryczne - 60 godzin,
- b) przygotowanie metodyczne - 80 godzin,
- c) przygotowanie praktyczne w zakresie komunikacji językowej - 70 godzin.

4.2. Program studiów z siatką godzinową i punktami ECTS

Nazwa przedmiotu lub grupy przedmiotów	Liczba godzin zajęć	Liczba punktów ECTS	Suma punktów ECTS dla modułu
Moduł 1 - Zagadnienia teoretyczne			
Lingwistyka edukacyjna	10	1	6
Psycholingwistyka rozwojowa	10	1	
Wybrane zagadnienia logopedii	10	1	
Wybrane zagadnienia pedagogiki specjalnej	10	1	

Podstawy edukacji włączającej	10	1	
Podstawy metodyki nauczania w grupach zróżnicowanych	10	1	
Moduł 2 – Zagadnienia metodyczne			
Wykrywanie i diagnozowanie indywidualnych potrzeb uczniów	10	2	16
Metodyka wspomaganie komunikacji językowej	10	2	
Metodyka wychowania językowego	10	2	
Metodyka nauczania języków obcych przez dzieci z zaburzeniami komunikacji	10	2	
Metodyka nauczania czytania	10	2	
Metodyka rozwijania czytelnictwa	10	2	
Metodyka komunikowania się z uczniami w grupie zróżnicowanej	10	2	
Metodyka nauczania języka polskiego jako obcego	10	2	

Moduł 3 – zagadnienia praktyczne			
Ćwiczenia w mówieniu ułatwiającym wielozmysłową percepcję i rozumienie wypowiedzi słownych	10	2	14
Metoda Fonogestów	10	2	
Podstawy języka migowego	10	2	
Metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej	10	2	
Zasady projektowania uniwersalnego w dydaktyce	10	2	
Metodyka stosowania urządzeń wspomagających komunikowanie się	10	2	
Seminarium problemowe	10	2	
	Suma godzin:	Suma ECTS:	
	210	36	

4.3. Forma ukończenia studiów podyplomowych

Studia kończą się przygotowaniem samodzielnego projektu w ramach seminariów problemowych opartych na indywidualnych i zespołowych badaniach pedagogicznych w działaniu i wymianie doświadczeń. Celem tych badań jest nie tylko uczenie się działania

pedagogicznego opartego na samodzielnie prowadzonych badaniach, ale również wypracowanie kompletu wypróbowanych narzędzi do diagnozowania specjalnych indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych poszczególnych uczniów z uszkodzeniami słuchu i opóźnieniami przyswajania języka, wdrożenie standardu diagnozy słyszenia funkcjonalnego, a następnie opracowanie serii pakietów dydaktycznych, zawierających przykładowe indywidualne programy rozwijania idiolektu ucznia oraz pomocnicze materiały dydaktyczne służące do jego realizacji. Celem jest wypracowanie wzorcowych rozwiązań dydaktycznych dla uczniów typowych – przedstawicieli grup z różnymi stopniami afonemii/dysfonemii i poziomami kompetencji i sprawności językowych.

Na ocenę końcową składają się:

1. Ocena z projektu dyplomowego (50%), która ustalana jest jako średnia ocen z trzech pytań egzaminacyjnych.
2. Średnia ocen uzyskanych w toku studiów (50%)

4.4. Podział modułowy programu studiów

Moduł I. Zagadnienia teoretyczne

(60 godzin wykładów)

Celem realizacji przedmiotów z tego modułu jest uzupełnienie i/lub przypomnienie i ugruntowanie teoretycznej wiedzy słuchaczy o języku polskim, w taki sposób, aby mogli operować nią przy opisywaniu i wyjaśnianiu zjawisk związanych wychowaniem językowym i nauczaniem języka. Prezentowany w programie opis polszczyzny uwzględnia perspektywę praktycznego doświadczenia logopedycznego i surdopedagogicznego. Moduł ten ma także na celu zapoznanie słuchaczy z wiedzą teoretyczną i praktyczną z zakresu neurolingwistyki, psycholingwistyki (zwłaszcza psycholingwistyki rozwojowej) oraz logopedii dotyczącą uwarunkowań rozwoju idiolektu (języka osoby) oraz zahamowań, opóźnień i zaburzeń tego procesu.

Tematyka modułu obejmuje następujące zagadnienia: *Język jako wartość. Główne pojęcia współczesnego językoznawstwa polskiego. Fonetyka i fonologia języka polskiego. Podstawowe wiadomości z morfologii języka polskiego (słowotwórstwa i fleksji). Podstawowe wiadomości ze składni języka polskiego. Podstawowe wiadomości z frazeologii języka polskiego. Podstawowe pojęcia i główne teorie socjolingwistyki. Miejsce języka w systemie komunikacyjnym wspólnoty społecznej. Struktura kompetencji i sprawności językowych człowieka. Główne pojęcia dotyczące nabywania języka przez dziecko: przyswajanie, uczenie się, nauczanie. Teorie wyjaśniające czynności językowe ludzkiego mózgu i nabywania języka przez dziecko. Rozwój mowy dziecka i jego zaburzenia.*

Moduł II. Zagadnienia metodyczne

(80 godzin ćwiczeń/konwersatoriów)

Celem studiowania przedmiotów z tego modułu jest zapoznanie się słuchaczy z aktualną wiedzą dotyczącą metodyki wspomagania komunikacji językowej z uczniami czyli pedagogicznymi koncepcjami i metodami edukacji językowej tych grup uczniów.

Moduł obejmuje następujące zagadnienia:

Podstawy diagnozy audiofonologicznej słyszenia funkcjonalnego. Zjawisko homofonemizacji głosek w rozwoju mowy dzieci z uszkodzeniami słuchu. Przyczyny i objawy afonemii i dysfonemii. Zaburzenia rozwoju mowy powodowane przez afonemię/dysfonię. Podstawy diagnozy logopedycznej opóźnień przyswajania języka i zaburzeń mowy. Rola integracji sensorycznej w rozwoju mowy i przyswajaniu języka. Środki i metody wspomagające kategoryalną percepcję sygnałów mowy.

Tematyka modułu obejmuje: *Psychologiczne uwarunkowania rozwoju języka i myślenia osób z uszkodzeniami słuchu. Rola środowiska rodzinnego w przyswajaniu języka przez dziecko z uszkodzonym słuchem. Współpraca nauczyciela języka polskiego z rodziną ucznia. Zarys dziejów koncepcji wychowania językowego i nauczania języka osób z uszkodzeniami słuchu (głuchych i słabosłyszących) oraz z opóźnieniami rozwoju mowy. Podstawy pedagogicznej diagnozy specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci i młodzieży z uszkodzeniami słuchu i zaburzeniami mowy. Metody oceny umiejętności i preferencji komunikacyjnych dzieci z uszkodzeniami słuchu i opóźnieniami przyswajania języka. Metody wychowania językowego osób z uszkodzeniami słuchu i opóźnieniami rozwoju mowy. Środki i metody wspomagające komunikowanie się. Programowanie indywidualnego wspomagania rozwoju idiolektu. Metodyka tworzenia środowiska społecznego przyjaznego osobom z uszkodzeniami słuchu i zaburzeniami mowy. Metodyka wychowania słuchowego. Metoda stosowania pisma w rozwijaniu kategoryalnej percepcji sygnałów mowy. Metodyka nauczania czytania i zapobiegania specyficznym przy uszkodzeniach słuchu trudnościom w czytaniu.*

Metodyka stosowania symultanicznej transkrypcji wypowiedzi. Metodyka stymulowania kreatywności językowej i rozwijania strategii radzenia sobie z trudnościami w przyswajaniu języka. Metodyka nauczania praktycznej znajomości gramatyki języka polskiego (umiejętności budowania zdań, stosowania reguł łączliwości wyrazów i fleksji). Metodyka nauczania umiejętności tworzenia wypowiedzi pisemnych. Metodyka pracy z tekstem i rozwijania czytelnictwa.

Moduł III. Zagadnienia praktyczne

(60 godzin ćwiczeń/konwersatoriów, 10 godz. seminarium problemowego)

Celem ćwiczeń, warsztatów i konwersatoriów wchodzących w skład modułu jest zapoznanie się i praktyczne nauczenie metodyki postępowania zaradczego, terapeutycznego, wychowawczego i dydaktycznego w pracy z dziećmi i młodzieżą

Metodyka rozwijania wielozmysłowej kategoryjnej percepcji sygnałów mowy i wspomaganie integracji sensorycznej. Metodyka wizualizacji mowy z zastosowaniem fonogestów. Metodyka wykorzystywania migów i języków migowych w nauczaniu języka polskiego. Zasady oceniania kompetencji i sprawności językowych uczniów z uszkodzeniami słuchu i opóźnieniami przyswajania języka. Sposoby oceniania prac pisemnych uczniów. Metodyka stosowania uniwersalnych środków przekazu. Metodyka komunikacji alternatywnej i wspomagającej oraz metodyka stosowania urządzeń wspomagających komunikowanie się.